

[Bertel Haarder]

Nørgaard Sørensen kan altså være rolig for, at vi vil drøfte den sag videre.

Jeg vil bruge tiden til at sige helt præcis, hvad der efter venstres mening skal gøres ved ungdomsarbejdsløsheden på dette punkt, altså hvor det drejer sig om at skaffe flere lære- og praktikpladser. De 14 punkter, jeg vil nævne, er indeholdt i vore forslag om at fremskaffe flere lære- og praktikpladser, forslag, som bliver genfremsat i dag. Jeg siger udtrykkelig »genfremsat«, for de er blevet totalt ignoreret af regeringen, og derfor føler vi det nødvendigt at genfremsætte dem.

Punkt 1 skal jeg ikke gøre meget ved. Det handler om, at bureaukratiet skal bekæmpes; det er for besværligt, der gives for mange afslag, og der smøles for meget. I stedet for at bruge tvang over for virksomhederne skal man bruge tvang over for de faglige udvalg. Nok om det.

Punkt 2. Hvis en plads er for ensformig og snæver, så den i sig selv ikke kan bruges som uddannelsesplads, skal den efter vores mening alligevel udnyttes, nemlig i kombination med andre pladser med andre arbejdsfunktioner. Jeg takker ministeren for, at hun på dette punkt har været imødekommende nu, da jeg spurgte for 14 dage siden, men hvorfor var hun ikke imødekommende, da vi foreslog det her i tinget for et år siden? Hvor længe skal de unge vente?

Jeg hørte, ministeren råbte, at muligheden eksisterer. Det er rigtigt, men hvorfor bruges den så ikke noget mere? Ministeren og jeg er jo enige om, at den skal bruges noget mere; hvorfor gjorde ministeren ikke noget for, at den blev brugt noget mere allerede for et år siden, da vi foreslog det?

Punkt 3 mener vi, at det offentlige inden for den eksisterende lønsum bør tage nogle flere lærlinge og elever. Når stillinger bliver ledige, bør man alvorligt overveje, om der i stedet kan bruges lærlinge. Hvor mange lærlinge har man egentlig i undervisningsministeriet og på undervisningsministeriets mange institutioner? Hvor mange har man i Danmarks Radio, hvor man beskæftiger sig så meget med ungdomsarbejdsløsheden? Hvor mange har man i DSB? Glemmer man ikke ofte at spørge: hvad gør vi selv?

For det fjerde vil vi gerne forbedre løntilskuddet for virksomheder, der opretter ekstra elev- og lærepladser.

For det femte vil vi gerne skabe en speciel forbedring for de virksomheder, der første gang opretter en plads; for dem vil vi gerne gøre det stort set gratis det første år. Det er stadig billigere, end hvis de samme unge går i gymnasiet, på en anden uddannelsesinstitution eller får socialhjælp eller dagpenge.

For det sjette ønsker vi, at disse ordninger skal udvides, sådan at man ligestiller landmandsuddannelsen med de andre erhvervsuddannelser, altså så der kan være tilskudsmuligheder alle tre år og ikke kun det sidste år.

For det syvende vil vi have indrettet de kommunale tilskudsordninger sådan, at de tilskynder til mest mulig varig uddannelse og mindst mulig beskæftigelsesterapi.

For det ottende mener vi, det samme skal gælde dagpengeordningerne og aflønningen på beskæftigelsesprojekterne.

For det niende ønsker vi en bedre udnyttelse af skolerne, især de tekniske skoler, af hensyn til næste års rekordstore årgang af syttenårige. Vi ved, at de næste årgange bliver meget mindre, og derfor bør vi midlertidigt sætte holdstørrelserne op, specielt dér, hvor der kun er tolv på holdene, som det jo er almindeligt på de tekniske skoler. Enkelte steder kan der måske indføres eftermiddags- og aftenhold, så de kostbare tekniske faciliteter midlertidigt kan udnyttes af flere.

For det tiende vil vi have gennemført en samordning af EFG- og mesterlæren på anden del for derved at skaffe flere pladser for de samme penge. Jeg ved godt, at den ene af hindringerne er, at de to læregrupper får forskellig løn, men hvorfor gør de dog også det? Ja, det er den særlige Ritt Bjerregaardske arv til eftertiden, at lærere, der underviser EFG-elever, ligesom lærere, der underviser samlæste klasser i folkeskolen, skal have mere i løn pr. time end andre. Gæt hvorfor! Det kan desværre først ændres til næste sommer, men det er ikke vor skyld, for vi foreslog også dette, endda i et særligt beslutningsforslag sidste forår.

For det ellefte må enhver diskrimination mod mesterlæren høre op. Det gælder, når man bevilger ekstraordinære pladser i den offentlige sektor – de gældende regler favoriserer nemlig EFG – det gælder erhvervsskolerens indsats, som på ministerens opfordring jo alene skal gå ud på at skaffe flere praktikpladser og ikke på at skaffe lærepladser, og